

Darbo autorius: **Rimantas Andriukaitis; Jurgita Umbražiūnaitė**

Darbo pavadinimas: **Ekspertinių apklausų rezultatų suderinamumo koeficientui nustatymas**

Consistence of experts surveys

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Vydas Čekanavičius**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8; 8**

Registravimo Nr. **1110-05-05**

Raktiniai žodžiai: ekspertų nuomonių suderinamumas; Kendalo konkordacijos koeficientas; Stjudento t-porinis kriterijus; klasterinė analizė; Vilkoksono kriterijus; Spirmeno koreliacija.

Santrauka: Šio darbo svarbiausias tikslas – apskaičiuoti ekspertų nuomonių suderinamumą, tam buvo pasirinktas Kendalo konkordacijos koeficientas. Taip pat yra palyginti Statistikos Departamento (STD) duomenys su turimais duomenimis, gautais iš LLRI. Šiai analizei panaudotas Stjudento t – porinis kriterijus.

Su turimais duomenimis atlikta ir papildoma analizė. Tam naudota klasterinė analizė, Vilkoksono kriterijus, Spirmeno koreliacija. Nusakytas ryšys tarp STD duomenų ir pasikartojančių ekspertų nuomonių rezultatų. Buvo apskaičiuoti ir pasikliautiniai intervalai, skirti nusakyti ekspertinių rezultatų patikimumą.

Darbo autorius: **Inga Baltramaitytė**

Darbo pavadinimas: **Įmonių pajamų vertinimas atsižvelgiant į neatsakymus
Enterprise's income estimation adjusted for nonresponse**

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Marijus Radavičius**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **10**

Registravimo Nr.: **1110-05-08**

Raktiniai žodžiai: neatsakymai į apklausas; imčių teorija; reikšmių įrašymas; regresinė analizė; praleitų reikšmių užpildymo algoritmai; logistinė regresija; persvėrimas; reikšmių įstatymas.

Santrauka: Vertinant įmonių pajamas svarbu, kad turėtume visus vertinamus parametrus. Tačiau atliekant apklausas, dažnai ne visos įmonės atsiskaito. Neatsakymai į apklausas – tai svarbus duomenų kokybės problemos aspektas. Visų pirma, jei tyrime yra didelis neatsakymų lygis, tuomet nukenčia pačio tyrimo tikslumas.

Darbo tikslas – neatsakymų neigiamos įtakos įmonių pajamoms įvertinimas ir kompensavimas. Reikėjo susipažinti su imčių teorija, nes įmonių tyrimai atliekami imčių metodais, neatsakymų modeliais ir jų apdorojimo metodais. Tai būtų reikšmių įrašymas (angl. imputation) (regresinė analizė, praleistų reikšmių užpildymo algoritmai) ir atsakymų tikimybės vertinimas (logistinė regresija).

Atsakymų tikimybės metodas yra pripažintas kaip produktyvi priemonė sudėtingai problemai spręsti. Visiškas neatsakymų eliminavimas yra idealus (bet per brangus) sprendimo būdas. Todėl vietoj to, įgyvendinamas sprendimo būdas yra pakoreguoti neatsakymus. Naudojami du metodai, t.y. persvėrimas (angl. weighting adjustment) ir įstatymas (angl. imputation). Persvėrimo tikslas yra suteikti didesni svorį atsakiusiems elementams, o įstatymas – tai tokia procedūra, kuria trūkstama elemento reikšmė pakeičiama „dirbtine“ (prognozuojama) reikšme.

Darbo autorius: **Vaidotas Baronas**

Darbo pavadinimas: **Vyriausybinių obligacijų indekso portfelio valdymas ir jo vertės prognozė**

Government bond index portfolio management and forecasting of its value

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Gediminas Murauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10**

Registravimo Nr. **1110-05-20**

Raktiniai žodžiai: obligacijų portfelis; JP Morgan EMU vyriausybės obligacijos; autoregresijos procesai; Ljung-Box, Shapiro-Wilk, Jarque-Bera, Dickey-Fuller (paprastas ir išplėstas) testai.

Santrauka: Šio bakalauro darbo tikslas yra sudaryti obligacijų portfelį, kiek galima geriau atspindintį JP Morgan EMU vyriausybinių obligacijų indeksą, tai yra pasirinkti tinkamiausias obligacijas, parinkti joms svorius, įvertinti portfelio parametrus, bei atlikti portfelio vertės (kainos) prognozę.

Šį darbą sudaro trys dalys: teorinė, praktinė ir išvados. Teorinėje dalyje apžvelgiama JP Morgan MAGGIE indeksų šeima, obligacijų portfelio pasyvi valdymo strategija bei portfelio pasirinkimo būdai. Aptariami autoregresiniai procesai AR(p), Ljung-Box, Shapiro-Wilk, Jarque-Bera, Dickey-Fuller (paprastas ir išplėstas) testai, kurie buvo panaudoti prognozuojant portfelio vertę (tikrinant ar parinktas autoregresinis modelis gerai atitinka duomenis).

Praktinėje dalyje pirmiausia buvo renkami duomenys apie obligacijas, pasinaudojant Bloomberg informacine sistema ir JP Morgan puslapiu internete. Vėliau duomenys buvo susisteminti, tai yra obligacijos suskirstytos į grupes pagal terminą ir pasirinktos geriausiai tą periodą (terminą) atspindinčios obligacijos. Be to, kiekvienam periodui buvo suteiktas svoris pagal jo reikšmę indeksui, o pasirinktoms obligacijoms buvo suteikti svoriai, jas atrenkant pagal gryųjų pinigų srautus. Atliktas duomenų modeliavimas, ieškant AR(p) teorinių procesų. Be to, atlikta likučių analizė, siekiant įsitikinti, ar parinktas procesas yra tikrai geriausiai "atitinka" duomenis. Taip pat atlikta ir vertės prognozė, pasinaudojant duomenis atitinkančiu AR(p) procesu.

Paskutinėje darbo dalyje pateiktos glaustos išvados apie portfelio sudarymo sunkumus, investavimo problemas. Taip pat problemas, iškilusias parenkant autoregresinį procesą, kuris atitinka duomenis, bei prognozuojant portfelio vertę. Be to, yra pateikiami siūlymai kaip išvengti iškilusių problemų.

Darbo autorius: **Laima Bendžiūnaitė**

Darbo pavadinimas: **Lietuvos ekonomikos makroekonometrinis modeliavimas:
visuminės vidaus išlaidos**

**The Microeconometric Modelling of Lithuanian Economy:
Aggregate Domestic (in-country) Expenses**

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Vydas Čekanavičius**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **9**

Registravimo Nr. **1110-05-23**

Raktiniai žodžiai: makroekonominiai rodikliai; visuminės vidaus išlaidos; modeliuojamų rodiklių prognozės.

Santrauka: Šio bakalauro baigiamojo **darbo tikslas** yra ištirti Lietuvos makroekonominius rodiklius, t.y. specifikuoti veikiančią ir statistiškai adekvatų Lietuvos ekonomikos makroekonometrinių modelių, aprašantį visuminės vidaus išlaidas bei galintį pateikti trumpalaikes modeliuojamų rodiklių prognozes.

Darbo autorius: **Aurimas Bičiūnas**

Darbo pavadinimas: **Cecho pagrindinių įrengimų efektyvumo charakteristikų skaičiavimas ir statistinė analizė**

The efficiency characteristic's of basic manufactory equipment and their statistical analysis

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Gediminas Murauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8**

Registravimo Nr. **1110-05-26**

Raktiniai žodžiai: cecho pagrindinių įrenginių panaudojimo efektyvumą nusakančių charakteristikų duomenų bazė; rodiklių skaičiavimo programos; regresinė analizė;

Santrauka: Siekiant geresnių darbo rezultatų, įmonėje buvo pasiūlyta nauja sistema, susijusi su darbo priemonių, sąlygų ir metodų gerinimu, leidžiančiu sutaupyti ar efektyviau panaudoti išteklius. Pereinama į aukštesnį automatizavimo etapą, kur kompleksiskai automatizuojamas gamybos valdymas, kuriant lanksčias automatizuotas integruotas planavimo, apskaitos, valdymo ir kontrolės sistemas. Šio darbo tikslai:

- 1) sudaryti cecho pagrindinių įrenginių panaudojimo efektyvumą nusakančių charakteristikų duomenų bazę;
- 2) sukurti rodiklių skaičiavimo programą;
- 3) atlikti regresinę analizę.

Natūralu, kad noras ką nors pagerinti ar pakeisti kyla ten, kur susiduriama su problemomis ar pastebima, kad vyksta ne taip, kaip tikėtasi. Iki šiol įmonėje duomenys buvo kaupiami ir apdorojami Microsoft Excel programos pagalba. Trūkumas – ribotos apimties lentelės. Todėl buvo nuspręsta pereiti prie efektyvesnio duomenų kaupimo būdo – sukurti duomenų bazę Microsoft Access pagalba. Įrašai duomenų bazėje saugomi vienoje vietoje, todėl palengvins įvairių analizių atlikimą.

Ypač siekiama ištirti kaip vieno pjovimo vidutinis laikas priklauso nuo vidutinio plokščių skaičiaus pjovime, vidutinio detalių skaičiaus pjovime ir vidutinio skirtingų detalių skaičiaus pjovime. Šiam tikslui bus sudarytas daugialypis regresinis modelis, ištirta kintamųjų priklausomybė bei prognozavimo galimybės.

Darbo autorius: **Andrej Bogdanov**

Darbo pavadinimas: **Pramonės rodiklių ekonometrinė analizė**
Econometric analysis of Industry Indicators

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **a. Vytautas Maniušis**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **10**

Registravimo Nr. **1110-05-10**

Raktiniai žodžiai: struktūrinė verslo statistika; trumpojo laikotarpio verslo statistika; pramonės gamybos indeksas; pramonės ekonominiai ciklai.

Santrauka: Statistika visuomenės gyvenime vaidina vis svarbesnį vaidmenį. Verslo statistikoje galima išskirti struktūrinę verslo statistiką ir trumpojo laikotarpio verslo statistiką. Struktūrinė verslo statistika paprastai apima metus. Trumpojo laikotarpio statistika leidžia greitu laiku gauti išsamią, patikimą ir greitai prieinamą informaciją. Ji turi atsakyti į klausimus: kur dabar esame, kylame aukštyn ar judame žemyn, stovime vietoje. Suteikiama informaciją apie ekonominės veiklos rūšių trumpojo laikotarpio pokyčius.

Pramonės gamybos indeksas (PGI) yra vienas iš daugelio trumpojo laikotarpio statistikos rodiklių, jo stebėjimas atliekamas kas mėnesį ir siekia nustatyti produkcijos apimties pokyčius, įvertinant apimčių ir kainų pasikeitimo poveikius.

Pramonės gamybos indekso tikslas yra matuoti visos pramonės ir atskirų veiklos rūšių gaminamą produkciją, atsižvelgiant į kainų pokyčius. Tai atliekama kas mėnesį, kad stebėti trumpais ir reguliariais intervalais produkcijos apimtys pasikeitimus ir gauti informaciją kaip įmanoma ankščiau. Pramonės gamybos indekso raida apibūdina pramonės ekonominius ciklus. Rodiklio privalumas yra tas, kad jis yra greitai gaunamas.

Darbo autorius: **Reda Bubėnaitė; Ričardas Kulvietis**

Darbo pavadinimas: **Intrastato duomenų ir muotinės vykdomų procedūrų ekonometrinė analizė**
Econometrical analysis of Intratat's data and data of Lithuanian customs

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Vydas Čekanavičius**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **neginė; 9**

Registravimo Nr. **1110-05-13**

Raktiniai žodžiai: Intrastatas; tarptautinė prekyba; įformintos deklaracijos; registracijos trukmė; darbo krūvio optimizavimas.

Santrauka: Lietuvai įstojus į ES, muitinėje duomenys pradėti rinkti į dvi duombazes – Intrastatas ir Ekstrastatas. Intrastatas talpina duomenis apie tarptautinę prekybą ES, Ekstrastatas – apie prekybą su šalimis, nesančiomis ES. Viena iš dviejų šio darbo dalių ir yra Intrastato duombazėje talpinamų duomenų ekonometrinė analizė. Šie duomenys yra pagrindinis informacijos šaltinis valstybinėms institucijoms, privačioms įmonėms ir organizacijoms, kurios daro rinkos tyrimus, prognozuoja ir analizuoja ekonomikos vystymąsi.

Intrastato ataskaitų skaičius priklauso nuo darbo dienų ir prievolinkų skaičiaus, tačiau reikia atlikti ir išsamią šventinių dienų analizę. Beje, ataskaitų skaičius kinta dėl ARMA procesų. Kalbant bendrai, prievolinkų daugėjimas lemia Intrastato ataskaitų skaičiaus didėjimą. Tai rodo tarptautinės prekybos augimą.

Be viso to, muitinė renka duomenis apie darbą, t.y., įformintų deklaracijų kiekį bei jų registracijos trukmę. Tai reikalinga, idant optimizuoti muitinės darbą ir užtikrinti paslaugų kokybę. Tai padeda analizuoti muitinės darbuotojų darbo krūvį.

Žinant prognozuojamų deklaracijų skaičių, galima paskirstyti muitininkus tarp postų. Tai sudaro sąlygas optimaliam darbo jėgos panaudojimui. Įformintų deklaracijų skaičiaus prognozavimas negrinėjamas šio darbo antroje dalyje.

Darbo autorius: **Laura Čepulinksiatė**

Darbo pavadinimas: **Išlikimo analizės metodų taikymas darbo rinkos tyrimui**
Survival analysis techniques in labour market research

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Vydas Čekanavičius**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10**

Registravimo Nr.: **1110-05-24**

Raktiniai žodžiai: nedarbo lygis; ilgalaikė bedarbystė; išlikimo (išgyvenamumo) analizė; rizikos funkcijos.

Santrauka: Paskutiniaisiais dešimtmečiais vis augančios bedarbystės problema tapo vienas iš svarbiausių ekonominės ir socialinės analizės objektų. Bene didžiausias dėmesys tiriant bedarbystę skiriamas nedarbo lygio, t.y. santykio bedarbių, aktyviai siekiančių rasti darbą su visa darbo jėga, analizei ir siekiui jį sumažinti. Nors tai svarbus bedarbystės rodiklis, atspindintis vidutinį problemos rimtumą, visgi jis maskuoja dinaminę darbo rinkos prigimtį ir neatsižvelgia į nedarbo trukmę. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad trumpas nedarbo periodas gali būti net teigiamas darbo ieškančiam, suteikiantis galimybę susirasti optimalų darbą (dėl to daugumoje valstybių mokamos pašalpos trumpalaikiams bedarbiams, suteikiančios ne tik finansinę, bet ir psichologinę paramą darbo netekusiam). Todėl didžiausią nerimą kelia ilgalaikiai bedarbiai, kurie jau yra tapę rimta pramoninių valstybių problema.

Mano pagrindiniai šio tyrimo uždaviniai - ištirti ar yra išėjimo iš bedarbio gretų dviejų galimų alternatyvų kryptimi, t.y. darbo susiradimo bei darbo paieškos nutraukimo (tapimo ekonomiškai neaktyviu), priklausomybė nuo darbo paieškos trukmės atskirose Italijos zonose. Ne mažesnę dėmesį sutelkiau faktorių, kurie lemia darbo radimo bei tapimo neaktyviu gyventoju tikimybes, ieškojimą ir jų analizę tokiu būdu bandant apibrėžti minėtasias rizikos grupes.

Tolesniuose skyreliuose supažindinsiu su tyrimams reikalinga teorija, pateiksiu smulkų duomenų, naudotų tyrimui aprašymą, jų rinkimo metodus bei trumpą analizę aprašomųjų statistikų pagalba. Išlikimo analizės metodų pagalba sukūriau po du modelius kiekvienai Italijos zonai, siekiant ištirti asmeninių savybių, makroekonominės situacijos (ją atspindi duomenų rinkimo metai) bei vietinės darbo rinkos paklausos (į modelį įtrauktos ir apskritys) įtaką tikimybei rasti darbą bei tapti neaktyviu. Priklausomybę nuo darbo paieškos trukmės atspindi rizikos funkcijos, kurių analizė pateikta ne tik atskiroms zonoms, bet ir skirtingas savybes turinčioms grupėms, tiriant asmeninių savybių įtaką darbo paieškos trukmei. Galiausiai, išanalizavus visus gautus rezultatus pateikiamos svarbiausios išvados.

Darbo autorius: **Anna Čepulytė**

Darbo pavadinimas: **Natūralaus nedarbo lygio ekonometrinis modeliavimas ir gamybos atotrūkio analizė**

The NAIRU econometric model and the output gap analysis

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **9**

Registravimo Nr.: **1110-05-02**

Raktiniai žodžiai: NAIRU; gamybos atotrūkis; potenciali gamybos apimtis; monetarinė politika; fiskalinė politika.

Santrauka: Išskelti **uždaviniai:** gamybos atotrūkio (output gap) analizė; natūralaus nedarbo lygio (NAIRU – non-accelerating inflation rate of unemployment) ekonometrinis modeliavimas.

Centriniai bankai, tarptautinės organizacijos, mokslininkai daug dėmesio skiria potencialios gamybos apimties, gamybos atotrūkio ir natūralaus nedarbo lygio vertinimui. Monetarinės politikos požiūriu, gamybos bei nedarbo lygio atotrūkiams visą laiką buvo pagrindiniai infliacijos indikatoriai. Fiskalinės politikos požiūriu, gamybos atotrūkis pateikia būdą ciklinio augimo poveikiui valstybės finansams įvertinti. Tokiu būdu šie rodikliai pateikia naudingą informaciją monetarinės ir fiskalinės politikos ateities strategijoms numatyti.

Darbo autorius: **Jelena Dubovskaja**

Darbo pavadinimas: **Nacionalinio biudžeto pajamų dinamika ir prognozė**
Dynamics and forecast of national budget revenue

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10**

Registravimo Nr. **1110-05-03**

Raktiniai žodžiai: fiskalinė politika; valstybės finansai; mokesčiai; subalansuotas valstybės biudžetas.

Santrauka: Suverenumo, fiskalinės įtampos, regioninio bendradarbiavimo, globalizacijos ir naujosios informacinės technologijos pokyčiai radikaliai pakeitė aplinką, kurioje tvarkomi valstybės finansai. Valstybės finansų valdymas nuolat reformuojamas, kad neatsiliktų nuo greitai kintančios išorinės aplinkos.

Norėdama atlikti daugybę funkcijų, valstybė turi disponuoti lėšomis, kurių užtektų išlaidoms finansuoti. Iš visų valstybės pajamų mokesčiai yra didžiausias įplaukų ir pajamų šaltinis, todėl mokesčių politika yra pajamų politikos dėmesio centre. Be abejo, bet kuri valstybė rūpinasi sukurti "gerą" mokesčių sistemą, efektyviai ją valdyti, užtikrinti jos sklandų funkcionavimą. Todėl įplaukų iš mokesčių struktūra iš esmės pakito per pastaruosius penkiolika metų Lietuvoje. Sparčią mokesčių reformą paskatino dvi esminės priežastys: perėjimas į rinkos ekonomiką ir būtinybė integruotis į Europos Sąjungą.

Darbo autorius: **Igor Fedotenzov**

Darbo pavadinimas: **Diskretaus pasirinkimo modelių taikymas kredito rizikos analizei**

Applications of discrete choice models for credit risk management

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10**

Registravimo Nr. **1110-05-07**

Raktiniai žodžiai: komerciniai bankai; vartojimo kreditas; finansinių įsipareigojimų nevykdymas; dviejų žingsnių logistinė regresija.

Santrauka: Šiame darbe tiriame nuo kokių faktorių priklauso vieno iš Lietuvos komercinių bankų (vadinkim jį tiesiog komerciniu banku) klientų paėmusių vartojimo kreditą, be turto įkeitimo, finansinių įsipareigojimų nevykdymai. Šiam tikslui sukūrėme dviejų žingsnių logistinės regresijos su išrūšiuotomis alternatyvomis modelį, leidžiantį ne tik įvertinti konkretaus kliento įsipareigojimų nevykdymo tikimybę, bet ir apskaičiuoti kai kurias šalutines kredito rizikos valdymo charakteristikas, tokias kaip tikimybė kad skolininkas pavėluos grąžinti kreditą. Šis darbas yra labai reikšmingas komerciniam bankui, kadangi sukurtą modelį galima panaudoti banko vidinės klientų reitingavimo sistemos kūrimui. Todėl modelis turi atitikti visus Basel 2 reikalavimus bei Europos Sąjungos direktyvas bankų vidinėms reitingavimo sistemoms.

Darbas susideda iš kelių pagrindinių dalių. Visų pirma, aprašyta modelio motyvacija, Basel 2 susitarimų kontekste, ir duomenis panaudoti modelio vertinimui. Toliau, remiantis literatūra yra apžvelgta teorija naudojama modelio vertinimui ir testavimui ir aprašytas modelio kūrimas. Galiausiai modelis yra testuojamas, ir daromos atitinkamos išvados.

Darbo autorius: **Kristina Germanavičiūtė**

Darbo pavadinimas: **Finansavimo instrumentų panaudojimas Lietuvos įmonėse**
The use of financing instruments by Lithuanian enterprises

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **9**

Registravimo Nr. **1110-05-01**

Raktiniai žodžiai: bankų produktai; bankų finansiniai instrumentai; įmonių naudojimas bankų produktais; apdirbamosios pramonės sektorius; logistinė regresija.

Santrauka: Darbe “Finansavimo instrumentų panaudojimas Lietuvos įmonėse” siekiama išnagrinėti ir atskleisti Lietuvos bankų produktų naudojimo Lietuvos įmonėse aktyvumą, reikalingumą bei problemas su kuriomis dažniausiai susiduria įmonės norėdamos gauti banko finansavimą.

Darbo tikslas - išsiaiškinti nuo ko priklauso Lietuvos įmonių naudojimas bankų finansiniais instrumentais, kaip aktyviai jie naudojami bei koks yra įmonių informuotumo lygis ir klientų pasitenkinimas šiais produktais. Taip pat pateikti išvadas ir rekomendacijas kaip tobulinti finansavimo instrumentus bei jų įsigijimo sąlygas, kad įmonės labiau naudotųsi banko produktais ir paslaugomis bei aktyviau bendradarbiautų su bankais.

Teorinėje - metodinėje dalyje supažindinama su Lietuvos bankų siūlomų finansavimo instrumentų/produktų įvairove, jų privalumais bei trumpai apžvelgiami Lietuvos ūkio apdirbamosios pramonės sektorių dabartinė situacija ir perspektyvos.

Tiriamajame – analitiniame skyriuje aprašomas atliktas tyrimas “Finansavimo instrumentų panaudojimas Lietuvos įmonėse”, analizuojami gauti duomenys naudojant logistinę regresiją, siekiant įvertinti ir prognozuoti įmonių naudojimąsi banko produktais.

Trečiojoje dalyje suformuluojamos pagrindinės analitinio skyriaus išvados ir teikiami pasiūlymai bei rekomendacijos, kaip tobulinti finansavimo produktus ir jų įsigijimo sąlygas, bei ko labiausiai trūksta įmonėms, kad jos aktyviau bendradarbiautų su bankais.

Darbo autorius: **Mindaugas Juodviršis**

Darbo pavadinimas: **Nekilnojamojo turto rinkos ekonometrinis tyrimas**
The econometric research of real estate market

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Remigijus Lapinskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **9**

Registravimo Nr.: **1110-05-15**

Raktiniai žodžiai: nekilnojamojo turto rinka; statybų sektorius; regresinis modelis.

Santrauka: Šiame darbe nagrinėjami Lietuvos nekilnojamojo turto rinkoje vykstantys procesai, formuojantys rinkos aktyvumą, bei tai nulemiančios priežastys. Darbe analizuojami su bendraisiais ekonominiais rodikliais susiję nekilnojamojo turto rinkos dėsniumai. Pagrindinis dėmesys skiriamas Vilniaus miesto statinių ir žemės sklypų rinkos aktyvumo ekonometriniais modeliais ir jų analizei, kadangi kitų Lietuvos miestų nekilnojamojo turto rinkos tik dabar atsigauna po ilgą laiką buvusios stagnacijos.

Bakalauro darbas susideda iš trijų pagrindinių dalių ir priedų. Pirmojoje dalyje pateikta Lietuvos ekonomikos apžvalga, bendrosios šalies ekonomikos vystymosi tendencijos bei prognozės. Didelis dėmesys skirtas Lietuvos statybų sektoriaus analizei. Antroji darbo dalis – nekilnojamojo turto rinkos aktyvumo objekto išskyrimas ir aprašymas, jį įtakojančių veiksnių nustatymas. Trečiojoje dalyje sudaromas ir išanalizuojamas ekonometrinis regresinis modelis. Darbo pabaigoje glaustai pateikiamos pagrindinės išvados ir prognozės. Visa ne esminė informacija, naudojamų duomenų ir funkcijų paaiškinimai pateikiami prieduose.

Darbo autorius: **Vilmantas Karnickas**

Darbo pavadinimas: **Klientų aptarnavimo kokybės tyrimai**
Customer service quality researches

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Feliksas Mišeikis**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8**

Registravimo Nr.: **1110-05-19**

Raktiniai žodžiai: -

Santrauka: -

Pastabos: Uždaras gynimas.

Darbo autorius: **Greta Kesminaitė**

Darbo pavadinimas: **Vilniaus banko elektroninių paslaugų vystymo ekonometrinė analizė**
The Econometric Analysis of Electronic Services Development of Vilnius Bankas

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Feliksas Mišeikis**
Konsultantas: **a. Dmitrij Celov**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10**

Registravimo Nr. **1110-05-06**

Raktiniai žodžiai: elektroninė bankininkystė; lyginamoji analizė; laiko eilučių analizė; duomenų sisteminimas ir jų analizė, Theil'o dekompozicija; taškinės prognozės.

Santrauka: Baigiamajame darbe „Vilniaus banko elektroninių paslaugų vystymo analizė“ siekiama išnagrinėti ir atskleisti elektroninės bankininkystės aktualumą, specifiką, įvertinti vystymosi galimybes ir tendencijas Lietuvoje.

Darbo objektas – elektroninė–bankininkystė, kuri nagrinėjama kaip viena iš banko paslaugų. Detalizuojamos SEB Vilniaus banko teikiamos elektroninės paslaugos. Didžiausias dėmesys skiriamas Internetinei bankininkystei.

Pagrindinis bakalauro baigiamojo darbo tikslas – sukurti ekonometrinius modelius, kuo tiksliau aprašančius Internetinės bankininkystės vartotojų atliktų operacijų sumos priklausomybę nuo kliento lyties ir naudojamos saugumo priemonės bei panaudoti šiuos modelius prognozėms.

Numatytam tikslui pasiekti taikyti šie metodai:

- literatūros analizė ir apibendrinimas;
- aprašomoji statistika;
- lyginamoji analizė;
- laiko eilučių analizė;
- duomenų sisteminimas ir jų analizė.

Rezultatai. Įgyvendinant keliamus uždavinius, tikslas buvo pasiektas – sukurti keturi modeliai tiems patiems duomenims aprašyti. Su visais modeliais buvo bandoma prognozuoti ir pastebėta, jog visi apskaičiuoja pakankamai geras prognozes. Padarytos išvados, jog pirmasis modelis, kuriame maišomos skirtingų būdų dinamikos, yra stabiliausias Theil'o dekompozicijos atžvilgiu, o modelis, aprašantis atliktų operacijų priklausomybę nuo lyties, turi geriausias taškines prognozes.

Darbo autorius: **Aivaras Listauskas; Indrė Sklėriūtė**

Darbo pavadinimas: **Vilniaus miesto nekilnojamojo turto rinkos ekonometrinis tyrimas**
Econometrical analysis of the real estate market in Vilnius

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Remigijus Lapinskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **10; 10**

Registravimo Nr. **1110-05-17**

Raktiniai žodžiai: nekilnojamojo turto rinka; būsto kreditavimas; ekonometriniai modeliai, aprašantys butų ir sklypų kainas Vilniaus mieste.

Santrauka: Paskutinius keletą metų Lietuvos ekonomika sparčiai augo, tuo pat metu vystėsi ir nekilnojamojo turto rinka. Ypatingai spartus augimas yra jaučiamas didmiesčiuose. Kylant darbo užmokesčiui, gerėjant ekonominei situacijai ir esant palankioms kreditavimo sąlygoms, vis daugiau žmonių nori įsigyti nuosavą būstą. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, žmonių tikėjimas, kad nekilnojamojo turto kainos ateityje tik augs, nulėmė spartų kainų augimą. Tokia nuomonė sąlygojo didelę nekilnojamojo turto paklausą, kuri žymiai viršija šiuo metu esančią pasiūlą. Dėl šios priežasties įsigyti butą ar žemės sklypą nepermokant tampa vis sunkiau.

Dauguma jaunų žmonių, norėdami įsigyti būstą, naudojami palankiomis būsto kreditavimo sąlygomis, kurias teikia beveik visi bankai. Paskolos gražinimo laikotarpis dažniausiai trunka kelis dešimtmečius ir ilgam įpareigoja paskolos gavėją. Sunku yra tvirtinti, kad paskolos gavėjas bus mokus visą paskolos laikotarpį. Ar tai yra vienintelis būdas įsigyti turto? Į šį klausimą atsakėme pateikdami alternatyvą. Mes suprogramavome skaičiuoklę, kuri lygina du gyvenimo būdus: 1) imti paskolą ir pirkti butą; 2) nuomotis butą ir laisvus pinigus sėkmingai investuoti.

Intuityviai jaučiame, kad buto ar sklypo kainai įtaką daro daug veiksnių. Todėl svarbu patyrinti tuos faktorius ir numatyti ateities perspektyvas. Šie uždaviniai yra aktualūs, nes Lietuvoje nekilnojamojo turto analizė, paremta matematiniais-statistinėmis metodais, neatlieka jokios organizacijos. Kai kurios nekilnojamojo turto agentūros atlieka apžvalgas, kurios parodo tendencijas rinkoje, tačiau neatlieka detalesnio, išsamesnio tyrimo. Atsižvelgiant į tai, buvo sudaryti du nekilnojamojo turto ekonometriniai modeliai, aprašantys butų ir sklypų kainas Vilniaus mieste.

Darbo autorius: **Rasa Mameniškytė**

Darbo pavadinimas: **Imčių metodų taikymas išvykstamojo turizmo tyrime**
Application of the sampling methods in the survey of outgoing tourism

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Marijus Radavičius**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **9**

Registravimo Nr.: **1110-05-14**

Raktiniai žodžiai: išvykstamasis turizmas; turistinių kelionių skaičius; turistų skaičius; turistų išlaidos; atsitiktinės, sluoksninės imtys; aposteriorinis sluoksniavimas; tyrimo paklaidų matavimo vienetai.

Santrauka: Išvykstamojo turizmo tyrimas yra vienas iš naujausių Statistikos Departamente Transporto ir paslaugų skyriuje vykdomų projektų. Pirmą kartą jis buvo įgyvendintas 2002m., o nuo 2004m. tapo tęstiniu (tai reiškia, bus vykdomas kasmet). Šio tyrimo tikslas – pateikti duomenis apie išvykstančių turistų srautus, jų išlaidas, įvertinti kelionių skaičių pagal pasirinktą transporto rūšį, apgyvendinimo tipą, kelionės tikslą, nakvynių skaičių ir pan. Išvykstamojo turizmo tyrimo rezultatai naudojami analizuojant bei vystant turizmą Lietuvoje, įgyvendinant nacionalinės turizmo plėtros programą bei gerinant santykius su kaimyninėmis šalimis. Gauti duomenys pateikiami Europos statistikos bendrijai (Eurostatui), Turizmo departamentui, bankams bei skelbiami oficialiosios statistikos leidiniuose.

Taigi darbo uždavinys – paskaičiuoti 3 pagrindinių rodiklių:

- Turistinių kelionių skaičiaus
- Turistų skaičiaus
- Turistų išlaidų

įverčius įvairiose srityse.

Išvykstamojo turizmo tyrimas yra gana sudėtingas ir nestandartinis, nes, norint vertinti skirtingų rodiklių reikšmes, reikia nagrinėti 3 skirtingas populiacijas: asmenų turistinių kelionių populiaciją, turistų populiaciją, turistų grupių kelionių populiaciją. Visų šių populiacijų dydžius reikia įvertinti iš turimų apklausos duomenų. Tuo tarpu įprastiniuose imčių metodų tyrimuose populiacijos dydžiai yra žinomi.

Šiame darbe iš pradžių pateikiama tyrimui reikalinga imčių metodų teorijos dalis (atsitiktinės, sluoksninės imtys, aposteriorinis sluoksniavimas, tyrimo paklaidų matavimo vienetai). Po to apžvelgiamas programinis paketas SAS, aprašomos pagrindinės procedūros, naudotos įverčių skaičiavimui. Ketvirtame skyriuje išdėstomos išvykstamojo turizmo tyrimo pagrindinės sąvokos bei vertinimo metodika, penktame skyriuje pateikiama konkrečių 2004m I ketvirčio duomenų analizė.

Darbo autorius: **Matas Mockeliūnas**

Darbo pavadinimas: **Įmonių bankroto tikimybės prognozavimas: LOGIT modelis**
Corporate bankruptcy prediction: LOGIT model approach

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. habil.dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **8**

Registravimo Nr.: **1110-05-21**

Raktiniai žodžiai: įmonės bankroto tikimybė; logistinė regresija; likvidumas; pelningumas; svertas; našumas.

Santrauka: Baigiamajame bakalauriniame darbe yra pateikiamas įmonės bankroto tikimybę prognozuojantis logistinės regresijos modelis. Pirmoje dalyje yra pateikiami balansinių ataskaitų ir įmonių finansų teoriniai pagrindai ir suskaičiuojami įvairūs finansiniai rodikliai kaip likvidumo, pelningumo, sverto bei našumo. Taip pat pateikiamas Logit analizės teoriniai pagrindai.

Tolesnė dalis yra empirinė. Naudodami Logit analizę randame funkciją, kuri klasifikuotų įmones pagal jų finansiniu rodiklius į sėkmingai veikiančias bei bankrutuojančias.

Ekonometrinė analizė atliekama naudojant Eviews 4.1, MS Excel ir SAS programinę įrangą.

Darbo autorius: **Gintarė Petkutė**

Darbo pavadinimas: **Investicinių fondų rinkos rizikos analizė**
Investment Funds Market Risk Analysis

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Gediminas Murauskas**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **10**

Registravimo Nr.: **1110-05-04**

Raktiniai žodžiai: investiciniai savanoriški pensijų kaupimo fondai; finansiniai rizikos rodikliai; antrosios pakopos pensijų fondai; kintanti rizika.

Santrauka: Baigiamajame darbe “Investicinių fondų rinkos rizikos analizė” siekiama išnagrinėti Lietuvoje beveik prieš metus sukurtų investicinių savanoriško pensijų kaupimo fondų efektyvumą, kiekvieno jo padėtį Lietuvos rinkoje bei investavimo strategiją. Taip pat aptarti fondų valdymo galimybes rinkos rizikos atžvilgiu.

Baigiamojo darbo tikslas – aptarti finansinius rinkos rizikos rodiklius, jų reikšmę, privalumus bei trūkumus, pritaikyti juos antrosios pakopos pensijų fondams, pateikti skaičiavimų išvadas bei tolesnes finansinių rodiklių naudojimo prognozes.

Teorinėje dalyje apibrėžiama, kas tai yra rinkos rizika, kas ją sudaro, jos reikšmė, kokie rodikliai ir kaip yra skaičiuojami jai vertinti.

Praktinėje dalyje aptariama kokie duomenys tam naudojami ir kokios problemos iškilo juos surenkant bei apdorojant; aprašoma investavimo įmonei sukurta duomenų bazė investiciniams savanoriško kaupimo pensijų fondams rinkos rizikai vertinti, siekiant apskaičiuoti finansinius rodiklius bei nuolat stebėti kintančią riziką.

Trečioje baigiamojo darbo dalyje pateiktos glaustos išvados apie finansinių rodiklių naudojimą ir teikiami siūlymai, kokią programinę įrangą reiktų naudoti ateityje.

Darbo autorius: **Arelija Petrauskaitė**

Darbo pavadinimas: **Europos Sąjungos neto balanso modelis
European Union neto balance model**

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **9**

Registravimo Nr.: **1110-05-25**

Raktiniai žodžiai: Europos Sąjungos finansinė perspektyva; panelinių duomenų analizė.

Santrauka: Viena aktualiausių šių dienų tema yra „Europos Sąjunga ir nauja 2007-2013 metų finansinė perspektyva“. Verda aršios diskusijos ir spėliojimai kiek lėšų Lietuva gaus iš ES fondų.

Europos Komisija nusprendžia ir tvirtina visas metodologijas susijusias su 2007-2013 m. finansine perspektyva. Norint išsikovoti geresnes sąlygas, reikia, teikiant siūlymus, turėti tikslus ir aiškius skaičiavimus, kuriais pagrįstume savo norus ir siekius.

Esama situacija rodo poreikį analizuoti dabartinę prognozės sudarymo metodologiją ir teikti pasiūlymus pagrįstus ekonometrine analize.

Šiame darbe ekonometrinė analizė yra atlikta Europos Sąjungos naujosioms šalims narėms (EU 10) panelinių duomenų vienos paklaidos komponentės su fiksuotu efektu modeliu. Kadangi BVP yra dinaminis ekonominis rodiklis, tai šį modelį galima praplėsti naudojant dinaminis panelinių duomenų modelius.

Darbo autorius: **Gražvyda Rekutė**

Darbo pavadinimas: **Valiutos kurso nuokrypio nuo pusiausvyros vertinimas**
The estimation of exchange rate misalignment

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Aušra Maldeikienė**

Metai: **2005 m.**

Įvertinimas: **10**

Registravimo Nr.: **1110-05-09**

Raktiniai žodžiai: Ekonominė ir pinigų sąjunga; realus valiutos kursas; nominalus valiutos kursas; efektyviojo realiojo valiutos kurso nuokrypis nuo pusiausvyros lygio; perkamosios galios pariteto metodas; redukuotos formos lygčių metodas; makroekonominės pusiausvyros modelis; dalinės pusiausvyros modelis; koeficientų jautrumo testas.

Santrauka: Lietuvai stojant į „Ekonominę ir pinigų sąjungą“, Lietuvos realiojo valiutos kurso nuokrypio problema aktualizuojasi. Nuokrypių rezultatų žinojimas įgalintų įvertinti, ar stojimo dieną buvo deramai pasirinktas nominalusis valiutos kursas, t.y. ar šaliai nebus ekonomine prasme nuostolinga išlaikyti šį kursą ir ar tai nesukels galimo infliacijos spaudimo, kurio pareikalautų blogai pasirinktas nominalusis valiutos kursas. Be to, įvertintas pusiausvyros realusis valiutos kursas gali padėti nustatyti, ar einamojo realiojo valiutos kurso reikšmės pasikeitimas gali būti pateisinamas makroekonomikos aplinkoje įvykusiais sukrėtimais.

Šiame darbe bandoma įvertinti Lietuvos efektyviojo realiojo valiutos kurso nuokrypį nuo pusiausvyros lygio. Tokiu būdu atsiras galimybė išsiaiškinti, ar Lietuvos realusis valiutos kursas buvo suderinamas su ekonomikoje vykstančiais procesais, ar vis dėlto, dėl tam tikrų priežasčių, jis nukrypdavo nuo pusiausvyros lygio. Šie rezultatai taip pat padės įvertinti Lietuvos konkurencingumo laipsnį kitų pasaulio valstybių atžvilgiu.

Antrojoje darbo dalyje nagrinėjami metodai, – perkamosios galios pariteto metodas, redukuotos formos lygčių metodas, makroekonominės pusiausvyros modelis, dalinės pusiausvyros modelis, kurių pagalba galima įvertinti realiojo valiutos kurso nuokrypius nuo pusiausvyros. Pasirinktasis – Tarptautinio valiutos fondo makroekonominės pusiausvyros modelis – aptariamas atskirai ir jo pagrindu pateikiamas išsamus Lietuvos pusiausvyros realiojo valiutos kurso vertinimas, atliktas įvertintų koeficientų jautrumo testas. Darbo pabaigoje pateikiamos išvados.

Darbo autorius: **Eimantas Rudys**

Darbo pavadinimas: **Pasitikėjimo rodiklių reikšmė išankstiniam BVP prognozavimui**
The significance of confidence indicators in the preliminary
GDP forecasting

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Aušra Maldeikienė**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8**

Registravimo Nr.: **1110-05-22**

Raktiniai žodžiai: makroekonominiai rodikliai; BVP prognozė; ekonomikos nuomonių rodiklis; pasitikėjimo rodikliai.

Santrauka: Įvairūs, o ypač makroekonominiai, rodikliai tampa vis reikalingesni šiuolaikinėje praktikoje. Ne visi rodikliai pasižymi plačia savo reikšme, tačiau bendras vidaus produktas ir jo kitimas atspindi visą šalies ekonomikos būklę. Išankstinis BVP prognozavimas yra svarbus uždavinys, nes jo rezultatais naudojasi ne tik šalies politinės institucijos ar visuomenė, bet ir potencialūs užsienio investuotojai.

Be BVP, yra ir kitų rodiklių parodančių ekonomikos būklę. Vienas iš jų yra ekonomikos nuomonių rodiklis (ESI). Jis ir jo sudedamosios dalys, kurios vadinamos pasitikėjimo rodikliai, yra apskaičiuojami remiantis apklausų rezultatais taip atspindėdami ne statistinę, o vilčių ir nuomonių poziciją. Reiktų manyti, kad pasitikėjimo rodikliai gali būti naudingi prognozuojant BVP ar jos sudedamąsias dalis, ką ir pamėginome šiame darbe išsiaiškinti.

Taigi, šio darbo pagrindinis tikslas išsiaiškinti „Pinigų studijose“ publikuoto A. Jakaitienės ir Ž. Kalinausko paruošto išankstinio BVP vertinimo metodo adekvatumą duomenims iki 2004 metų pabaigos ir atlikti pasitikėjimo rodiklių reikšmingumo prognozavimui tyrimą.

Siekdami šio pagrindinio tikslo laikėmės tokios darbo eigos: pirma, panagrinėjome bendro vidaus produkto sąvoką; antra, apžvelgėme kelis skirtingus BVP prognozavimo metodus; trečia, susipažinome su pasitikėjimo rodikliais; ketvirta, atlikome pasitikėjimo rodiklių analizę ir panagrinėjome jų įtaką išankstinio BVP augimo prognozavimui; galų gale, darbo pabaigoje pateikėme gautus rezultatus ir išvadas.

Darbo autorius: **Petras Stašys**

Darbo pavadinimas: **Namų ūkių Lietuvoje pajamų analizė ir nelygybės vertinimas**
Analysis of household income and inequality in Lithuania

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Marijus Radavičius**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8**

Registravimo Nr.: **1110-05-11**

Raktiniai žodžiai: skurdas, nusikalstamumas, asocialių šeimų ir vaikų, augančių socialiose šeimose skaičiaus didėjimas; benamystės augimas; ekonomikos augimas; ekonominis – socialinis šalies vystymasis; gyventojų nelygybė; pajamų pasiskirstymas tarp namų ūkių; požymių charakterizavimas; grafinis duomenų vaizdavimas; variacinės eilutės ekonometriniai modeliai; regresinė analizė.

Santrauka: Pastarąjį dešimtmetį Lietuvoje vykę šalies socialinės ekonomikos pokyčiai tiesiogiai įtakojo gyventojų pajamų formavimosi ir vystymosi dėsningumus. Šie pokyčiai įtakojo žemą gyventojų pajamų lygio susiformavimą, ekonominį šalies gyventojų diferencijacijos augimą, kurie ir nulėmė tokių socialinių ekonominių problemų kaip skurdas, nusikalstamumas, asocialių šeimų ir vaikų, augančių socialiose šeimose skaičiaus didėjimą, bei benamystės augimą.

Gerai neįvertinus šių procesų, pastaruoju metu vykstantį ekonomikos augimą (augantį BVP, didėjantį eksportą, ir t.t.) galima būtų vertinti teigiamai. Tačiau atsižvelgus į tai, jog šis augimas napakankamai susietas su aukščiau išvardintų problemų sprendimu bei visos gerovės augimu, galima prognozuoti, jog ateityje tai turės neigiamos įtakos ekonominiam socialiniam šalies vystymuisi.

Lietuvoje pajamų lygiui ir nelygybei tirti, palyginus su kitais ekonominiais rodikliais, rodančiais bendrą šalies ūkio padėtį, yra skiriama nedaug dėmesio.

Savo darbe ir pabandysiu išanalizuoti veiksnius, labiausiai veikiančius gyventojų nelygybę ir pajamų pasiskirstymą tarp namų ūkių. Tyrimas buvo vykdomas remiantis aprašomosios statistikos metodais (požymių charakterizavimu, grafiniu duomenų vaizdavimu), variacinės eilutės ekonometriniais modeliais ir regresine analize.

Darbo autorius: **Vilma Tarasevičiūtė**

Darbo pavadinimas: **Gyvybės draudimas: mėnesinių žalų modeliavimas**
Life insurance: simulation of monthly claims

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **a. Vytautas Maniušis**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **9**

Registravimo Nr.: **1110-05-16**

Raktiniai žodžiai: draudimas; atidėjiniai; IBNR; žalų prognozavimo metodai.

Santrauka: Draudimas – tai komercinė veikla, susijusi su neapibrėžtumu ir rizika. Esamų ir būsimų žalų apmokėjimai organizuojami sudarant įvairaus pobūdžio atidėjinius. Žalų prognozavimas ir tinkamų atidėjinių sudarymas yra svarbi įmonės finansų valdymo dalis. Patikimos prognozės ne tik garantuoja išpareigojimų vykdymą, bet ir įtakoja komercinės veiklos pelningumą.

Neapibrėžčiausias iš visų techninių atidėjinių yra IBNR. Įmonei reikia atsidėti lėšas padengimui žalų, susijusių su draudiminiais įvykiais, kurie yra įvykę, bet dar nepranešti. Taigi šis atidėjinytis yra atsitiktinis dydis, turintis ne tik ekonominę, bet ir statistinę prasmę.

Bakalauro darbo tikslas – apžvelgti esamus žalų prognozavimo metodus, iširti jų efektyvumą, išryškinti su atidėjinių sudarymu susijusias problemas bei pateikti rekomendacijas joms spręsti.

Bakalauro darbą sudaro trys pagrindinės dalys. Pirmojoje dalyje pristatomas tyrimo objektas bei su juo susijusių objektų bei procesų samprata. Nagrinėjami tyrimo eigos aspektai gyvybės draudimo kontekste, aptariamas atidėjinių sudarymo teisinis reglamentavimas, aprašomi pagrindiniai draudimo rinką kontroliuojančios institucijos siūlomi metodai. Antrojoje dalyje atliekamas esamų prognozavimo metodų tyrimas. Pirmiausiai analizuojami duomenys metodo parinkimui, vėliau atliekamas jų taikymas ir analizuojamas kiekvieno iš metodų efektyvumas. Pagrindinių darbo tikslų įgyvendinimas pateikiamas trečiajame skyriuje. Jame pagrindžiamas statistinio žalų modeliavimo taikymas, aprašoma darbo eiga, pritaikoma įmonės duomenims bei pateikiamas įvertinimas. Šiame skyriuje palyginamos visų nagrinėtų metodų prognozės, aptariama metodų reikšmė, jų privalumai ir trūkumai bei tobulinimo galimybės. Bakalauro darbo pabaigoje pateikiamos išvados, reziumė anglų kalba ir literatūros sąrašas. Dėl didelės duomenų apimties visi darbo priedai pateikiami elektroniniame variante.

Darbo autorius: **Justas Vaičiulionis**

Darbo pavadinimas: **Transporto priemonių savininkų ir valdytojų civilinės atsakomybės draudimo rizikos ekonometrinis tyrimas**
Compulsory motor third part liability insurance risk
Econometric research

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **prof. Habil. dr. Alfredas Račkauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **9**

Registravimo Nr. **1110-05-12**

Raktiniai žodžiai: draudimo tankis: draudimo įmokų sumos, tenkančios vienam šalies gyventojui, ir draudimo prasiskverbimo, t.y. šalies mastu surinktos draudimo įmokų sumos dalis nacionaliniame produkte.

Santrauka: Apie šalies išsivystymo lygį daug pasako jos draudimo rinka. Draudimo situacijai įvertinti dažniausiai yra naudojami draudimo tankio, t.y. draudimo įmokų sumos, tenkančios vienam šalies gyventojui, ir draudimo prasiskverbimo, t.y. šalies mastu surinktos draudimo įmokų sumos dalis nacionaliniame produkte, rodikliai. Nors Lietuva atsilieka nuo pažangios ekonomikos išsivysčiusių šalių, tačiau draudimo veiklos suaktyvėjimas, jo svarbos geresnis supratimas yra pakankamai žymūs. Tai rodo pensijų fondų bei privalomojo transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo įstatymų priėmimas.

Draudimas turi labai didelę ir įvairiapusę reikšmę. Pirmiausia netikrumo dėl ateities ir tuo pačiu užslėptos baimės jausmą jis leidžia pakeisti užtikrintumo ir saugumo jausmu. Įvykus draudimo sutartyje numatytam įvykiui, yra sušvelninamas dėl jo atsiradęs poveikis. Draudimas teikia ne tik saugumo jausmą dėl galimų nelaimių, bet gali tarnauti ir kaip efektyvi taupymo forma. Jei neegzistuantų draudimo apsauga, tai dalis nelaimės ištiktųjų būtų nustumti į skurdą ir tuo taptų našta visuomenei. Todėl socialiniu požiūriu draudimą galima vertinti kaip žmonių gerbūvio, prisitaikymo bei turtinių skirtumų tarp atskirų visuomenės sluoksnių mažinimo priemonę. Ekonominiu požiūriu draudimas yra būtina šalies vidaus vystymosi ir klestėjimo sąlyga. Jei nebūtų draudimo, daugumos projektų tektų atsisakyti, nes bankai vargu ar ryžtųsi juos kredituoti. Draudimo sąlyga yra tvarkingi įrengimai, apsaugos priemonės, technologinė drausmė.

Darbo autorius: **Vaiva Virketytė**

Darbo pavadinimas: **Cecho pagrindinių įrengimų efektyvumo rodiklių statistinė analizė**
Statistical analysis of main facilities usage efficiency in department

Darbo tipas: **Bakalauro darbas**

Darbo vadovas: **doc. Dr. Gediminas Murauskas**

Metai: **2005 m.**

Ivertinimas: **8**

Registravimo Nr. **1110-05-18**

Raktiniai žodžiai cecho pagrindinių įrengimų panaudojimo efektyvumas.

Santrauka: Natūralu, kad noras ką nors pagerinti ar pakeisti kyla ten, kur susiduriama su problemomis ar pastebima, kad vyksta ne taip, kaip tikėtasi. Siekiant geresnių darbo rezultatų, siūlomos naujos sistemos, susijusios su darbo priemonių, sąlygų ar metodų gerinimu, leidžiančiu sutaupyti ar efektyviau panaudoti išteklius.

Darbo tikslas buvo patobulinti duomenų saugojimo sistemą ir atlikti duomenų analizę, t.y. sukurti duomenų bazę gręžimo staklių „Biesse“ panaudojimo efektyvumą nusakančių charakteristikų saugojimui. Iki šiol duomenys buvo kaupiami ir apdorojami Microsoft Excel programos pagalba. Šios programos trūkumas – ribotos apimties lentelės. Todėl buvo nuspręsta pereiti prie efektyvesnio duomenų kaupimo būdo – sukurti duomenų bazę Microsoft Access pagalba.

Pagrindinė darbo užduotis – duomenų bazės, apjungiančios cecho pagrindinių įrengimų panaudojimo efektyvumą nusakančias charakteristikas, sudarymas ir jos panaudojimas santykinų efektyvumo rodiklių skaičiavimui.

Kompleksinis automatizavimas užtikrina didelį tolimesnį darbo našumo didėjimą, savikainos mažinimą ir produkcijos kokybės gerinimą. Gamybos automatizacijos lygis bet kuriame struktūriniame vienetė gali būti išreiškiamas trejopai: apskaičiuojant automatizuotų darbų darbo imlumą, automatizuotai gaminamų gaminių arba automatizuotą darbą dirbančių darbuotojų dalį.

Dabar pereinama į aukštesnį automatizavimo etapą, kur kompleksiskai automatizuojamas gamybos valdymas, kuriant lanksčias automatizuotas integruotas planavimo, apskaitos, valdymo ir kontrolės sistemas.